

Coalitieakkoord 2022-2026

gemeente
voerendaal

voerendaal

Samen bouwen aan
een sterk Voerendaal

Kiezen voor de toekomst
én oog hebben voor het nu

\ Inhoudsopgave

Voorwoord	4
Inleiding en leeswijzer	6
Burgerparticipatie, gemeenschapsontwikkeling en leefbaarheid	7
Onderwijs, arbeidsmarkt en participatie	8
Zorg en welzijn	9
Duurzaamheid en circulariteit	11
Klimaat, natuur, landschap, landbouw en water	13
Economie, toerisme en recreatie	15
Volkshuisvesting en ruimtelijke ordening	16
Openbare ruimte, mobiliteit en milieu	17
Veiligheid en handhaving	18
Regionale en intergemeentelijke samenwerking	19
Bestuur, dienstverlening en financiën	20
Portefeuilleverdeling	22
Lijst van afkortingen en verklarende begrippen	23

\ Voorwoord

~

Een nieuwe bestuursperiode betekent een nieuw hoofdstuk maar zeker geen ongeschreven blad. We zijn als gemeente gezegend met mooie kernen, initiatiefrijke inwoners, een sterk verenigingsleven, vindingrijke ondernemers, betrokken partners en een prachtige natuurlijke omgeving. Samen hebben we afgelopen jaren geïnvesteerd in de ontwikkeling van goede zorg-, welzijns- en onderwijsvoorzieningen, betere bereikbaarheid en aantrekkelijke toeristische activiteiten. Dit alles willen we voortzetten en waar nodig en mogelijk verbeteren. En thema's waar onvoldoende aandacht voor is geweest of die om -meer-aandacht vragen nemen we mee.

In een welvarende gemeente als onze gemeente Voerendaal kan snel het beeld ontstaan dat er vooral sprake is van kansen en weinig opgaven, dat er geen achterstanden zijn en alles voor de wind gaat. Problematieken op grote schaal zijn er inderdaad niet, maar dat betekent niet dat er op kleine schaal geen grote problemen kunnen zijn. Daarom dat wij nadrukkelijk aandacht willen geven aan die mensen die niet zomaar bij het 'gemiddelde' horen of het risico lopen tussen wal en schip te raken. Een nieuw begrip dat de laatste tijd zijn intrede heeft gedaan, vinden we dan ook passend voor de focus die wij willen hebben in onze gemeente: brede welvaart. Hierbij gaat het in essentie over het welzijn van mensen en wat ons betreft voor iedereen.

“Brede welvaart omvat alles wat mensen van waarde vinden. Naast materiële welvaart gaat het ook om zaken als gezondheid, onderwijs, milieu en leefomgeving, sociale cohesie, persoonlijke ontplooiing en (on)veiligheid. Bovendien betreft het niet alleen de kwaliteit van leven in het ‘hier en nu’, maar ook de effecten van onze manier van leven op het welzijn van mensen ‘elders’ (buiten de regio) en ‘later’ (toekomstige generaties)”

Planbureau voor de Leefomgeving

De vraagstukken die op tafel liggen, zijn van ons allemaal. Samen met onze inwoners, ondernemers, verenigingen en partners willen wij oplossingen bedenken, uitwerken en realiseren. De handen ineenslaan om te bouwen aan sterke kernen waar het mooi wonen, werken en recreëren is, maar waar we vooral ook oog hebben voor elkaar en waarbij iedereen meetelt. Hierbij zetten wij nadrukkelijk in op het verbinden van de consequenties voor de toekomst aan de oplossingen voor de vraagstukken van nu. Grote vraagstukken vragen om een meerjarige sturing en een stip op de horizon; geen ad hoc besluiten en projecten.

Natuurlijk zijn wij als gemeente niet alleen op de wereld; wij maken in vele opzichten onderdeel uit van een groter geheel. Dat maakt ook, dat wij ons genoodzaakt zien om ons enthousiasme om vraagstukken verder op te pakken in perspectief moeten zetten en te erkennen dat dit coalitieakkoord niet voorziet in grote nieuwe speerpunten maar dat wij vooral kiezen om dat wat we hebben te koesteren en waar nodig te versterken.

Dit coalitieakkoord is opgesteld in een tijdsgewricht waarin onzekerheden de boventoon voeren. Het betreft grote maatschappelijke onzekerheden die ontstaan door ontwikkelingen op mondiaal niveau maar ook ontwikkelingen dichterbij huis, waarvan onduidelijk is hoe lang die onzekerheden aanhouden en of deze überhaupt nog zullen verdwijnen.

Mondiale ontwikkelingen als oorlogen (onder andere in Oekraïne), de toenemende wereldbevolking in relatie tot de verdere economische ontwikkeling van landen waardoor een tekort aan grondstoffen ontstaat en toeneemt en het optreden van pandemieën, hebben een groot effect op onder andere de grondstoffenprijzen. Deze stijgen nog steeds en zijn “dagkoersen” waardoor gemaakte begrotingen onzeker en mogelijk onbetrouwbaar worden. Ook merken wij dat er regelmatig met opdrachtnemende partijen geen prijsafspraken gemaakt kunnen worden of dat er een zeer hoge risico-opslag wordt gehanteerd. Dit heeft een onzeker effect op projecten en activiteiten die wij als gemeente willen (laten) uitvoeren waardoor vragen ontstaan als: passen ze nog binnen de begroting, moeten we temporiseren/faseren, moeten we bezuinigen of moeten we de belasting verhogen (en hoe veel dan/ is dit acceptabel)?

Daarnaast spelen er ook diverse landelijke/regionale/lokale onzekerheden. Het betreft dan onzekerheden als de krapte op de arbeidsmarkt die ertoe leiden dat onzeker is of wij als gemeente voldoende eigen personeel kan vasthouden en vinden maar ook of bedrijven opdrachten kunnen aannemen als gevolg van personeelsproblemen. Een ding is zeker, ook dit zal een prijsopdrijvend effect hebben, onduidelijk is alleen hoe groot dit zal zijn. Daarnaast spelen nog onderwerpen als beperkingen aan het bouwen van of ontwikkelen van fysieke projecten als gevolg van de grootschalige milieuproblemen (stikstofcrisis en de te verwachten watercrisis in het bijzonder en de klimaatproblematiek in het algemeen) en het overbelaste elektriciteitsnetwerk. Tot slot spelen nog steeds onzekerheden ten aanzien van beschikbare budgetten ten gevolge van herijking verdeelsleutels, herverdeling gemeentefonds en onzekerheid van (structurele) rijksbijdragen op diverse domeinen.

Deze onzekerheden hebben ertoe geleid dat de coalitie heeft gekozen voor een coalitieakkoord op hoofdlijnen. Een nadere uitwerking wordt gemaakt in een tweejaarlijks collegeprogramma. De financiële vertaling van de uitvoering van het coalitieakkoord op hoofdlijnen wordt vertaald in de daaropvolgende begroting en meerjarenraming.

\ Inleiding en leeswijzer

In dit coalitieakkoord ligt de basis voor de bestuursperiode 2022-2026 en daarna. De inhoud van het coalitieakkoord is het resultaat van de verschillende gesprekken tussen de fracties en de onderkenning van de overeenstemming op de inhoudelijke uitgangspunten. De gemeenteraad geeft hiermee het kader voor het college voor de komende jaren.

Daarmee is dit ook een document dat op hoofdlijnen is uitgewerkt. Het college zal vervolgens een tweejaarlijks collegeprogramma opstellen waarmee zij inzichtelijk maakt met welke onderdelen zij aan de slag gaat, op welke wijze zij dit vorm gaat geven en op welke termijn. De raad en andere betrokkenen kunnen daarover vervolgens het gesprek voeren met het college. Dit zal worden geformaliseerd in de daaropvolgende begroting.

Aan de basis voor een goede bestuursperiode staan niet alleen de inhoudelijke uitgangspunten maar misschien meer nog de interpersoonlijke relaties. In de verkenningen na de verkiezingen is zonder uitzondering gebleken dat fracties daar aandacht voor willen vragen. Niet alleen intern, maar zeker ook extern. In gesprek gaan en blijven met elkaar, verbinding opzoeken met inwoners, ondernemers en stakeholders om samen aan de slag te zijn voor Voerendaal.

In het vervolg van dit document wordt per taakveld ingegaan op:

- Waar hebben we het over?
- Wat willen we bereiken?

\ **Collegeprogramma: de doorvertaling van het coalitieakkoord en afspraken tussen college en organisatie**

\ Burgerparticipatie, gemeenschaps- ontwikkeling en leefbaarheid

~

Waar hebben we het over?

We zijn een gemeente met een hoog voorzieningenniveau en staan dicht bij scholen en maatschappelijke partners. De instandhouding en ontwikkeling van dit voorzieningenniveau, zowel sociaal-maatschappelijk, fysiek als landschappelijk vergt continue aandacht. Hierbij gaat het niet om kwantiteit maar om kwaliteit en passend bij de noodzaak, behoefte en omgeving. We investeren in accommodaties en voorzieningen, die bijdragen aan de kwaliteit van leven in onze kernen in de volle breedte. Ons beleid is positief en faciliterend, zodat we initiatieven kunnen verbinden en waarderen. Ontwikkelingen als de Open Club Klimmen, Hart van Ubachsberg (gebiedsontwikkeling rond de school en multifunctionele accommodatie) en de schoolomgeving in Ransdaal dragen bij aan sterke sociale structuren en vitale kernen.

We staan een gebiedsgerichte aanpak voor, om de vaak aanwezige, maar ook van elkaar verschillende, kracht van inwoners optimaal te kunnen inzetten. Dit geldt in regionaal verband en binnen onze gemeentegrenzen. Hiermee kunnen we zorgen voor een koersvaste ontwikkeling van onze gemeente en grijpen we de mogelijkheid aan om onze rol te nemen als borger van kwaliteit en algemeen belang. Wij verwachten dat in de komende periode meer nadruk op de integratie van vraagstukken op gebiedsniveau zal komen te liggen. Om meer aan te kunnen sluiten bij maatschappelijke behoeften en wensen van onze inwoners zullen integrale gebiedsgerichte aanpakken op kernniveau worden gedifferentieerd. Steeds meer zullen we de dialoog opzoeken en de afweging maken of een initiatief écht bijdraagt aan kwaliteit van leefbaarheid en dat kan per kern verschillen.

Het versterken van de leefbaarheid zal ook vorm krijgen middels de inzet van de middelen uit het corona herstelplan. Doelstellingen hierbij zijn het welzijn en de gezondheid bevorderen dan wel de sociale cohesie te versterken. Ook gaan we experimenteren met een kernbudget en we blijven onze verenigingen ondersteunen met de bestaande subsidies.

Wij vinden het van belang om inwoners de mogelijkheid te bieden om zelf de handschoen op te pakken en als overheid met partners samen op te trekken. Hier horen overigens wel duidelijke kaders en afspraken aan de voorkant bij, om ook met dezelfde verwachtingen in te stappen. We ontwikkelen hiervoor een raamwerk dat richting geeft aan interactie tussen maatschappij en overheid: burgerparticipatie is hier een gangbare term voor, maar wij denken dat er meer nodig is. Het vermogen om zelf te ontdekken, leren en creëren staat voorop om de maatschappij van morgen vorm te geven; alleen zo kunnen alle inwoners meedoen en hun eigen invulling geven aan burgerschap. Om dit van jongs af aan mee te geven, bestaan verschillende mogelijkheden, te denken aan het instellen van een jeugdlintje, het voortzetten van het jeugdpanel en kijken naar onderwijsmogelijkheden rondom het thema burgerschap.

Wat willen we bereiken?

- Instandhouding passend voorzieningenniveau
- Sterke sociale cohesie
- Bloeiend en groeiend verenigingsleven
- Weinig afstand tussen overheid en inwoner
- Actieve burgerbetrokkenheid
- Goed burgerschap van jongs af aan

Focus op gezondheid, jeugd en sociale cohesie, mede d.m.v. het inzetten van de middelen Corona herstelfonds.

Burgerparticipatie als manier van werken om in contact te zijn met de omgeving en aan (wederzijds) draagvlak te bouwen.

\ Onderwijs, arbeidsmarkt en participatie

Waar hebben we het over?

In Voerendaal en de directe nabijheid is een groot onderwijsaanbod aanwezig: in iedere kern basis-onderwijs, hoger en middelbaar beroepsonderwijs op fietsafstand en binnen 20 minuten autoafstand maar liefst drie universiteiten. Dit onderwijs is, samen met onze lokale sociale infrastructuur, de basis voor de toeleiding van onze (jonge) inwoners naar werk en deelname aan de maatschappij. Wij vinden het van belang om in iedere kern te voorzien in basisonderwijs. Randvoorwaarden hierbij zijn zaken als kwaliteit van onderwijs en leerlingenaantallen, hierop hebben wij als gemeente geen invloed. Wél zijn wij partij in het investeren in de fysieke omgeving van onderwijslocaties en hier (integrale) plannen voor te ontwikkelen om toekomstbestendig en eigentijds onderwijs te kunnen faciliteren. We stimuleren daarnaast, met name via regionale initiatieven, de match tussen onderwijs en arbeidsmarkt, waarbij een leven lang leren voorwaardelijk is om mee te kunnen doen. Hierbij wordt regionaal ook aandacht gevraagd voor het opleiden in toekomstige beroepen en die sectoren die nodig zijn om thematische opgaven zoals energietransitie, beheer van het landschap, onderwijs en gezondheidszorg aan te kunnen pakken.

Het blijft ons uitgangspunt om alle inwoners mee te laten doen in de samenleving. Uiteraard naar ieders vermogen en waar nodig met de begeleiding die daar (tijdelijk) bij nodig is. Insteek hierbij is dat werk niet alleen een economische bijdrage hoeft te zijn, maar vooral ook de zinvolle bijdrage van mensen aan de maatschappij en in het welbevinden als individu.

Voor de begeleiding van inwoners met een (grote) afstand tot de arbeidsmarkt blijven we onze uitvoeringsorganisaties Kompas en Werkgevers-servicepunt (WSP) positioneren.

In Voerendaal staan relatief weinig inwoners aan de kant en dat willen we zo houden. De huidige krapte op de arbeidsmarkt maakt dat een extra inzet mogelijk is voor en door hen die tot nu toe niet werden opgenomen op de arbeidsmarkt: maatwerk is hierbij het uitgangspunt, waarbij de mogelijkheid van een regionaal mens-ontwikkel-bedrijf verkend wordt. Overigens is het niet reëel om te verwachten dat wij, ondanks de krapte op de arbeidsmarkt en de ondersteuning die wordt geboden, iedereen aan (betaald) werk kunnen helpen. Ook de gemeentelijke organisatie staat positief tegenover een inclusieve arbeidsmarkt en zal, waar mogelijk, hier een bijdrage aan leveren.

Wat willen we bereiken?

- Toekomstbestendige en eigentijdse schoolvoorzieningen
- Aantrekkelijke en voldoende werkgelegenheid
- Sterke arbeidsparticipatie
- Mensontwikkeling als uitgangspunt
- Een gemeentelijke organisatie met aandacht voor inclusie en diversiteit

\ Zorg en welzijn

Waar hebben we het over?

Als je in Voerendaal wordt geboren, groei je gezond en veilig op en als dat niet vanzelf gaat is er hulp en ondersteuning beschikbaar. Om gezond en veilig op te kunnen groeien is er in ieder geval aandacht voor een gezonde leefstijl/JOGG, opvoedondersteuning, welbevinden en talentontwikkeling.

De coronapandemie en de maatregelen die genomen moesten worden om de pandemie te beheersen hebben enorm veel invloed gehad op jeugd en jongeren. Jeugd en jongeren hebben te maken gekregen met onzekerheid, sociaal isolement, overbelaste thuis-situaties, weinig lichaamsbeweging en verlies en rouw. Dat maakt dat we extra veel aandacht moeten hebben voor de jeugd in het coronaherstelplan.

Opvoeden en opgroeien verloopt voor veel jeugd en opvoeders over een heuvelachtig pad. Zorgen en onzekerheid horen bij het leven, preventieve ondersteuning kan soms wel wenselijk zijn, zodat kleine problemen ook klein kunnen blijven en er voldoende capaciteit beschikbaar is voor complexere problemen. De afgelopen 4 jaar hebben we samen met JENS de Basishulp Jeugd tot wasdom gebracht. Een werkwijze waarbij hulp en ondersteuning dichtbij huis en aansluitend bij het normale opvoeden en opgroeien wordt geboden. Deze werkwijze van Basishulp Jeugd gaan we verder voortzetten en hierbij zien we nog voldoende ontwikkelpotentieel, zoals verbindingen met het verenigingsleven en het versterken van de aanpak Kansrijke start (een aanpak voor een goed begin voor ieder kind en gezin in de eerste 1.000 dagen).

Door allerlei ontwikkelingen in de samenleving zien we ook de complexe jeugdhulpvragen toenemen, dit betekent dat we meer capaciteit nodig hebben om alle vragen te kunnen oppakken, met voldoende expertise ten aanzien van de complexe hulpvragen. We gaan in de nieuwe coalitieperiode voor een extra aanbod op dit gebied.

We gaan voor de brede benadering van gezondheid; positieve gezondheid. Gezond zijn is meer dan een gezonde leefstijl met gezonde voeding en voldoende beweging. Het gaat hierbij ook om aspecten van mentaal welbevinden, zingeving en meedoen in de samenleving. Deze brede benadering is belangrijk omdat alle aspecten meetellen bij je gezond en vitaal voelen. Een belangrijk aspect hierbij is meer inzetten op een gezonde leefomgeving en hierbij zetten we in op verbinding met de omgevingsontwikkeling en omgevingsvisie. Hiertoe is de Visie op positieve gezondheid opgesteld. Een belangrijk aspect blijft de JOGG-aanpak ook in relatie tot het gezond opgroeien. We blijven hier werk van maken. In regionaal verband worden in het kader van gezondheid een aantal initiatieven, zoals de Gezonde Basisschool van de Toekomst en Regionale Voedseleconomie, verkend om meer in te kunnen zetten op een goede koppeling tussen producent, product en gebruiker. Daar waar dit voor ons interessante initiatieven biedt, haken wij hierop aan.

Belangrijke aspecten van het Voerendaals ouderenbeleid zijn de activiteiten die plaatsvinden in de Voerendaalse Burgerijen. Vanuit de Burgerijen staat de ontmoeting centraal. Door leuke aansprekende activiteiten kunnen inwoners elkaar veelvuldig ontmoeten en is er voldoende gelegenheid om vragen te signaleren en aan te pakken. Naast de Burgerijen is er ook aandacht voor senioren en activiteiten bij de seniorenverenigingen, Zonnebloem, maar bijvoorbeeld ook buurtverenigingen. Ook in het ouderenbeleid is het aspect van positieve gezondheid belangrijk.

Iedereen die in de gemeente Voerendaal woont, moet kunnen deelnemen in de samenleving in de volle breedte. Als inwoners hierin belemmerd worden, door te weinig financiële middelen, is maatwerk het uitgangspunt. We gaan na op welke wijze de gemeente kan bijdragen om inwoners zo veel als mogelijk mee te laten doen, mede gezien de verwachting van een toename in de vraag gezien hoge inflatie en energieprijzen stijging. Om hierop te anticiperen nemen we voorbereidende maatregelen, zoals het verkennen van de mogelijkheden om een laagdrempelig noodfonds in te stellen.

Veel inwoners in de gemeente Voerendaal bieden voor kortere of langere periodes in hun leven mantelzorg aan een familielid, vriend of buurman. In sommige situaties is het beroep op mantelzorgers erg groot. Bijvoorbeeld bij een chronisch zieke partner. Het is algemeen bekend dat mantelzorgers het zwaar kunnen hebben omdat de zorg die zij bieden, gekoppeld aan zorgen en onzekerheid vaak hun leven voor een groot deel beheerst. Het is belangrijk om goed zicht te hebben op vragen en ondersteuningsbehoeften van mantelzorgers, een aanbod te ontwikkelen dat aansluit bij de vragen en behoeften en bovenal voldoende mogelijkheden te bieden voor een luisterend oor en als het nodig is respijtzorg om de mantelzorg te ontlasten.

De sociale netwerken, zoals verenigingsleven en buurtschappen zijn erg belangrijk. In deze sociale netwerken werken inwoners samen om leefbaarheid en welzijn te versterken. Naast de sociale (informele) netwerken hebben we partners waar de gemeente intensief mee samenwerkt. Hierbij staat wederkerig partnerschap centraal. Partners denken mee, leveren input en nemen initiatief om het welzijn van Voerendaalse inwoners te versterken. De sociale netwerken, partners en gemeente hebben een interactief samenspel dat gezamenlijk zorgt voor de sociale infrastructuur van Voerendaal. Het Maatschappelijk Platform vervult een rol in het gevraagd en ongevraagd adviseren op initiatieven en beleidsvoornemen.

Wat willen we bereiken?

- Positieve gezondheid van inwoners, van jong tot oud
- Niemand valt buiten de boot: waar mogelijk wordt men ondersteund
- Stimuleren ontmoeting om de sociale cohesie te versterken
- Sterke sociale netwerken en houdbare zorg- en welzijnsvoorzieningen
- Passende ambulante jeugdhulp en aanpak complexe jeugdhulpvragen

Armoedebestrijding/schuldhulpverlening versterken, mede d.m.v. inrichten noodfonds om vroegtijdig bij te kunnen sturen om problemen zo snel als mogelijk op te lossen.

\ Duurzaamheid en circulariteit

Waar hebben we het over?

De toekomstbestendigheid van onze aarde staat onder druk, mede doordat er in het verleden onvoldoende ingegrepen is in het verbruik van grondstoffen en het ecosysteem uit balans is gebracht. De strijd tegen klimaatverandering en in het verlengde daarvan de noodzakelijke energietransitie komen maar langzaam op gang. Op allerlei niveaus maakt men zich zorgen en worden er doelen gesteld maar er wordt nog weinig tot uitvoering gebracht. Naast de al jarenlang ingezette klimaatdoelstellingen, is de afgelopen periode vooral ook de betaalbaarheid van energie een sterke factor in de noodzaak om in te zetten op duurzaamheid. Binnen deze realiteit dragen wij als Voerendaal ons steentje bij aan het oppakken van deze opgaven; weliswaar naar vermogen, naar redelijkheid en met oog voor ons unieke landschap.

In de volle reikwijdte van het thema Duurzaamheid zetten we integraal in op de maatschappelijke uitdagingen op het gebied van energieverbruik/-opwekking, hergebruik van grondstoffen en alle andere aspecten die daarmee samenhangen. Het thema is regionaal belegd voor de beleidskant (PALET; Parkstad Limburg Energie Transitie), lokaal voeren we (pilot-) projecten uit die bijdragen aan het doel van Voerendaal energieneutraal in 2040. Een van de opties om dit doel te bereiken, wordt ingevuld via de Regionale Energie Strategie (RES) waarin wij inzetten op een bijdrage van 0,034 TWh voor 2030.

Hoewel we onderkennen dat door netwerkcongestie en stikstofproblematiek de uitdagingen niet kleiner zijn geworden, werken we binnen onze mogelijkheden aan de transitie naar een duurzame toekomst; we volgen de landelijke trends en ontwikkelingen op de voet en nemen onze maatschappelijke partners en inwoners zo veel als mogelijk mee. We vinden het daarbij belangrijk om te blijven werken aan lokaal draagvlak en lokale verdienmodellen. Daarnaast zetten we in op het op regionale schaal verkennen van alternatieve oplossingen in relatie tot de netwerkcongestie om de energietransitie voort te kunnen zetten.

Onze lokale initiatieven op het gebied van onder meer de energieopwekking, transitievisie warmte, stimuleringsregeling zon op grote daken, verduurzaming gemeentelijk vastgoed, realisatie van zonneweides (met bijbehorend beoordelingskader) en bewustwording bij gebruikers (bijvoorbeeld door het duurzaamheidsfestival en de WoonWijzerWinkel) zetten we voort. Daarnaast willen we verkennen wat de mogelijkheden zijn om een lokaal sociaal energiebedrijf op te zetten om hiermee in te zetten op de betaalbaarheid van energie voor onze inwoners. Met onze duurzaamheidspartners, waaronder de woningstichtingen en de lokale energiecoöperatie intensiveren we de samenwerking voor de verduurzaming en via aanpakken rond burgerparticipatie betrekken we ook onze inwoners en belanghebbenden hierbij.

Wanneer het ons lukt om deze initiatieven op de juiste manier in te zetten en te realiseren, kunnen deze ook bijdragen aan oplossingen in de stikstofcrisis door het bieden van alternatieve invulling van agrarische gronden en het vergroten van de biodiversiteit bij nieuwe invulling van deze gebieden. Dit vraagt naast draagvlak vooral ook om daadkracht en daar gaan wij ons lokaal, én regionaal, sterk voor maken.

Om de doelen uit het Klimaatakkoord en PALET te kunnen behalen, is het ook essentieel om stevig in te zetten op het thema circulariteit. Dit thema kent een breed spectrum aan onderdelen zoals de circulaire economie en het principe van circulair bouwen (hergebruik van materialen). Van belang is om de mogelijkheden verder in beeld te brengen, want wat we wel al weten is dat we hiermee als gemeenten kansen voor werkgelegenheid kunnen creëren, onze economie kunnen versterken én, niet op z'n minst, onze inwoners grondstofzekerheid kunnen bieden.

Het thema circulariteit gaan we daartoe, op regionale schaal, verder vormgeven en ook willen we verkennen of een regionaal onderwijsprogramma van meerwaarde kan zijn.

Wat willen we bereiken?

- Voerendaal energieneutraal in 2040 in relatie tot regionale en landelijke opgave
- Bewustzijn en draagvlak/participatie bij inwoners, ondernemers en vereniging over noodzaak en gedrag i.r.t. verduurzaming en circulariteit.
- Betaalbare energievoorziening voor onze inwoners (realiteitsgehalte)
- Inzicht in mogelijkheden en opgave rond circulariteit

Met het oog op uitdagingen voor de toekomst zijn duurzaamheid en circulariteit thema's die nadrukkelijk aandacht gaan krijgen. Hierbij wordt vooral gekeken naar verduurzaming van gemeentelijk vastgoed om, naast de zonneweides en stimulering van zon op daken, bij te dragen aan de realisatie van de opgave v.w.b. energietransitie. Ook is het van belang om meer invulling te geven aan circulariteit op veel gebieden, niet alleen grondstoffen, maar ook economisch. Een nadere duiding vindt nog plaats.

\ Klimaat, natuur, landschap, landbouw en water

~

Waar hebben we het over?

De opgaven op het gebied van klimaat en in ons buitengebied zijn groter dan ooit. De aantrekkelijkheid van het gebied staat onder druk en de uitdagingen qua waterbeheer, natuurwaarden, landschap en landbouw zijn groot en concurreren in veel gevallen met elkaar. Daarnaast betreft het niet alleen het vraagstuk rond adaptatie maar zeker ook rond mitigatie in relatie tot klimaat.

Onze primaire insteek bij klimaatadaptatie is om de negatieve gevolgen van klimaatverandering te voorkomen. Waar dat niet kan, zetten we in op maatregelen die water-, hitte- en droogteoverlast tegen gaan. Vanuit dat perspectief beschermen we onze landschapselementen en bomen, werken we aan biodiversiteit en dragen we onder meer zorg voor de bescherming van natuur. Voor bossen en natuurgebied zetten we in op het overdragen aan die partijen die met meer kennis en kunde hier zorg voor kunnen dragen. Uiteraard met de waarborg dat deze, voor onze inwoners, beleefbaar zijn en blijven. Waar mogelijk vervangen we “grijs voor groen” en gaan we gebiedsgericht aan de slag om klimaatoverlast en de verbetering van natuurwaarden in brede zin aan te pakken.

Hiermee geven we ook invulling aan de opgave om, daar waar dit binnen onze invloed ligt, in te zetten op klimaatmitigatie; het voorkomen van verdere (negatieve) klimaatontwikkelingen. Overigens zijn hierbij niet alleen de landschapselementen en versterken van het groen van belang maar ook zaken zoals deze onder duurzaamheid en circulariteit zijn opgenomen (onder andere de energietransitie).

Overigens zijn de gevolgen van klimaat niet alleen in de fysieke omgeving maar ook steeds meer in de sociale context een aandachtspunt, bijvoorbeeld de gevolgen van hittestress. Dit heeft daarom ook onze aandacht bij aspecten als gezondheid en welzijn met het inzetten op bewustwordingscampagnes, zeker gezien de becijfering door het RIVM dat door de toename van hittegolven jaarlijks 250 personen extra overlijden. En door de verdroging ontstaan niet alleen problemen voor de landbouw en natuur maar ook in de drinkwatervoorziening. Een integrale, vaak regionale aanpak is noodzakelijk.

Op het gebied van landbouw zien wij dat er een aantal zwaarwegende bewegingen plaatsvindt: onder meer schaalvergroting, stikstofproblematiek en (gebrek aan) bedrijfsopvolging. Wij staan voor een duurzame ontwikkeling van de sector, passend bij de maat en schaal van Voerendaal. De aantrekkelijkheid van het gebied is hierin ook een belangrijk aandachtspunt, vandaar dat we aan de slag willen met een visie op ons landschap en onder meer de invloed van economische en ruimtelijke thema's hierbij. Te denken aan de landbouw transitie door middel van verdieping en verbreding, aanpak van stikstofopgaven én de problematieken rond vrijkomende agrarische bebouwing (VAB's) en percelen. Naast deze ontwikkelingen, is het ook van belang dat we inzetten op het verkennen van de mogelijkheden rond een regionale voedsleconomie. Deze ontwikkeling is in regionaal verband momenteel als initiatief opgepakt.

Als gemeente kunnen we deze opgave niet alleen aan: samen met onze inwoners, netwerkpartners en ondernemers zijn dit gezamenlijke uitdagingen maar zeker ook met rijk en provincie. Daarom kijken we ook nadrukkelijk op regionaal niveau om deze vraagstukken beleidsmatig en uitvoerend aan te pakken.

Wat willen we bereiken?

- Beperking van overlast door water, hitte en droogte
- Bijdragen aan het voorkomen van verdere klimaatverandering binnen de maat en schaal van Voerendaal
- Waar mogelijk vervangen we “grijs voor groen” en zorgen we voor meer biodiversiteit.
- Functionele en kwaliteitsversterkende landschapselementen
- Goed toegankelijke en beheerde bossen en natuurgebieden
- Duurzame landbouw passend bij de maat en schaal van Voerendaal

Klimaat als ontwikkelpunt om zowel d.m.v. mitigatie (veranderen van gebruik van grondstoffen die invloed hebben op klimaatverandering) als adaptatie (veranderen van de omgeving om gevolgen van klimaatveranderingen op te vangen) de problemen voor onze inwoners en toekomstige generaties te verkleinen.

\ Economie, toerisme en recreatie

Waar hebben we het over?

Voerendaal blinkt uit in kleinschaligheid: dit unieke kenmerk zien we terug in ons economisch en toeristisch profiel. We zetten in op het versterken van onze kracht. Zo willen we ons toeristisch profiel versterken, waarbij we kijken naar mogelijkheden van Land van Kalk (incl. kalkovens en de vier poorten als transferia), wijn, erfgoed (met name kastelen en kerken) en (het verbeteren van) routestructuren en de mogelijkheden rond e-mobility. Dit alles geven we vorm in een plan van aanpak met perspectief voor inwoners, bezoekers en ondernemers. Hierin hebben we in brede zin aandacht voor bereikbaarheid van locaties, voldoende uitvalsbasis en routestructuren (o.a. wandelen en fietsen). Cultuur en erfgoed brengen wij bij elkaar met aandacht voor attractieve waarde en belang voor inwoners en bezoekers: herbestemming van ons erfgoed willen wij verkennen om een toekomstperspectief te kunnen schetsen. Dit past ook goed in het regionale beleid van stimuleren en faciliteren van initiatieven (attracties en verblijfsaccommodaties, met aandacht voor onderscheidende kwaliteit), en door te investeren in (fysieke) verbindingen en de samenwerking met ondernemers. Om te investeren in onze vrijetijdseconomie wordt verkend of de opbrengsten van de (verhoogde) toeristenbelasting hiertoe mogelijkheden bieden.

Een plan van aanpak Toerisme en recreatie om de toeristische ondernemers, inwoners en bezoekers perspectief te bieden op een aantrekkelijke omgeving en economische mogelijkheden.

Onze (startende) ondernemers willen we faciliteren en ondersteunen, voor zover dat binnen onze mogelijkheden ligt. We erkennen dat een deel van deze ondersteuning al op regionaal niveau wordt uitgevoerd via voucherregelingen en andere ondersteuningssessies. Lokaal geven we sowieso invulling aan onze netwerkfunctie via periodieke bedrijfsbezoeken en warme relaties met de Ondernemerssociëteit en Visit Zuid Limburg.

Onze economische structuur willen we verder verstevigen door ondernemers ruim baan te geven binnen de concentratiegebieden. Economische bedrijvigheid zien we als een belangrijke pijler voor dynamiek in de kernen, waarbij we bedrijvigheid mogelijk maken die past bij ons gebied.

Om het aangename leef- en vestigingsklimaat van de gemeente verder uit te dragen wordt gebruik gemaakt van Branding. Zo wordt het landelijke en groene karakter benadrukt door beschildering van viaducten en wordt kunst in de buitenruimte gebruikt om infrastructuur te verfraaien en exposure te genereren.

Wat willen we bereiken?

- Een attractief toeristisch gebied passend bij de maat en schaal van onze gemeente
- Beleefbaar en toekomstbestendig erfgoed
- Kwalitatief goede bedrijvigheid in onze gemeente
- Branding van de gemeente onder andere door middel van verfraaiing van de openbare ruimte

\ Volkshuisvesting en ruimtelijke ordening

Waar hebben we het over?

Op het gebied van volkshuisvesting en ruimtelijke ordening staan er grote veranderingen op de rol. De komst van de Omgevingswet maakt dat onze rol (als vergunningverlener) volledig anders wordt en dat er meer ruimte komt voor particulier initiatief. De voorbereidingen zijn hiervoor in volle gang en, conform de wet, herijken wij onze omgevingsvisie uiterlijk in 2024, als opmaat naar een nieuw omgevingsplan dat onze bestemmingsplannen gaat vervangen. Daarnaast zal ook de komst van de Wet Kwaliteitsborging voor het Bouwen een verschuiving van rollen en verantwoordelijkheden met zich meebrengen. Waar initiatieven zich ontplooiën, kiezen wij voor een open houding, waarbij we onze kernwaarden van het gebied centraal stellen. Kleinschaligheid, lokale binding, thematische verbondenheid en draagvlak zijn daarbij voorbeelden van kernwaarden, die voor ons richtinggevend zijn.

Lokaal en regionaal willen we de integrale afstemming van alle gebieden in het fysieke domein bevorderen: van landbouw, mobiliteit, water, economie, onderwijs, duurzaamheid tot wonen. Bij sommige functies constateren we dat deze afnemen en dat herbestemming noodzakelijk is: dat is geen exclusieve taak van de overheid, maar we vinden het belangrijk om te blijven redeneren in de lijn van de bedoeling, een attractieve leefomgeving.

Daarnaast krijgen wij bij de inwerkingtreding van de Omgevingswet taken op het gebied van bodembeheer van de provincie overgedragen. De uitvoering van onze toezichthoudende taken op milieugebied hebben wij uitbesteed aan de RUD Limburg: beleidsmatig trekken wij op met de gemeenten in de regio Parkstad.

Op het gebied van volkshuisvesting zien wij dat de dynamiek en druk op de woningmarkt gigantisch is. Hier zullen wij ons tot het uiterste inspannen om de lokale woningmarkt vlot te trekken en hiermee een bijdrage te leveren aan de regionale opgave. We zien dat deze opgave breed is: van starters op de woningmarkt, statushouders en doorstromers tot mensen onder het regime van beschermd wonen. Onze (potentiële) ontwikkellocaties gaan we actief in kaart brengen en, daaropvolgend, strategie bepalen om te komen tot (her-)ontwikkeling samen met onze partners: we gaan voor kwaliteit en partnership, uitgewerkt in een Masterplan Wonen.

We tekenen daarbij aan dat de opgave complex is. Er hangt een taakstelling in de lucht voor de relatieve omvang van de huurvoorraad, er is beperkend beleid, de bouwpreizen stijgen, de stikstofbeperkingen verengen de ontwikkelmogelijkheden en de arbeidsmarkt in de bouw is zeer gespannen. Echter waar het mogelijk is, willen we aan de slag; ook als het in pilotachtige vormen kan.

Voor de ontwikkelingen op het gebied van retail en overige bedrijfsvestigingsvraagstukken hebben we blijvende aandacht. We kijken daarbij telkens hoe we kunnen faciliteren binnen bestaand beleid.

Wat willen we bereiken?

- Perspectief op een woningmarkt in balans in 2032
- Passende huisvesting voor alle doelgroepen
- Implementatie van de nieuwe wetgeving met bijbehorende visie(s) en plannen

Masterplan Wonen om te gaan sturen op het perspectief van een woningmarkt in balans in de komende 10 jaar.

\ Openbare ruimte, mobiliteit en milieu

Waar hebben we het over?

De kwaliteit van de openbare ruimte in Voerendaal wordt over het algemeen gewaardeerd als goed: meerjarig laten onderzoeken dit zien. Het op peil houden van deze kwaliteit vergt een permanente investering in onderhoud en reconstructie. Onze (verplichte) beheersplannen liggen hieraan ten grondslag. Om nog beter de ontwikkelingen in de openbare ruimte te kunnen vormgeven, gaan we aan de slag met een integrale visie openbare ruimte (IVOR). Deze visie geeft richting aan het gewenste kwaliteitsniveau en integrale opgaves in de openbare ruimte om zo als basis te dienen voor de beheersplannen en hun onderlinge samenhang.

Aan het STRIP 2.0 geven we onverkort invulling met de kanttekening dat de stijgende prijzen en de krapte op de arbeidsmarkt mogelijk leiden tot een nadere prioritering; mocht er een brede heroriëntatie op het STRIP nodig zijn, dan zullen we deze oppakken om door te ontwikkelen naar een STRIP 2.1 of 3.0. Aandachtspunten zijn om de grote ontwikkelingen op het gebied van infrastructuur (onder meer afkoppelen hemelwater, aanleg glasvezel, deelmobiliteit en laadpalen) goed te laten “landen” in de openbare ruimte én het investeren in maatregelen om gevolgen van klimaatveranderingen op te vangen.

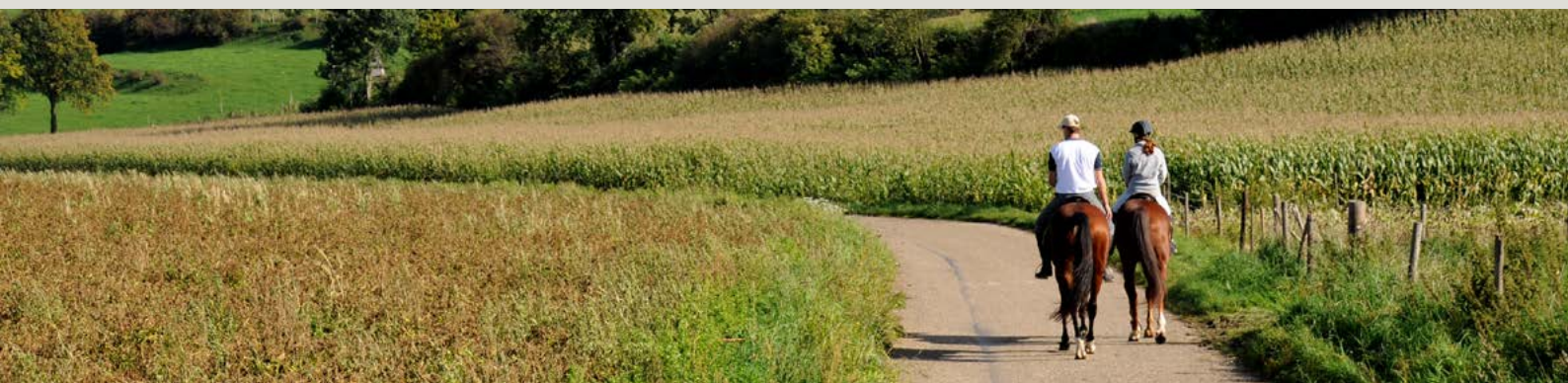
Op het gebied van verkeer zetten we de koers voort: we hebben extra zorg voor onze kwetsbare verkeersdeelnemers en scheiden, waar fysiek en financieel mogelijk, de verkeersdeelnemers met verschillende snelheden. Ook de verkeersveiligheid in de schoolomgeving heeft hierbij onze aandacht. Daarbij stimuleren we uiteraard initiatieven op het gebied van duurzame mobiliteit en pakken we verkeersknelpunten aan: hier past ook het afsluiten of beperkt toegankelijk maken van bepaalde gebieden bij.

Vooruitlopend op de omgevingswet worden wettelijke integrale kaders opgesteld voor de verschillende milieuthema's om milieuhinder te verminderen en te voorkomen. De regionale samenwerking met zowel de Parkstad gemeenten als ook met de Heuvelland gemeenten zal hiervoor versterkt worden. Om beter grip te krijgen op de milieubelastende activiteiten (voorheen inrichtingen) in Voerendaal zal de afstemming tussen de gemeente en de Regionale UitvoeringsDienst (RUD) verbeterd worden door in te zetten op een milieucontactpersoon.

Samen met Rd4 blijven we ons inspannen om het scheiden van afval verder vorm te geven en zo min als mogelijk restafval te produceren. Dit past bij onze ambities op het gebied van duurzaamheid en we realiseren ons dat dit nodig is om de kosten voor onze inwoners zo laag als mogelijk te houden. In de strijd tegen afvaldumpingen houden we in stand dat onze inwoners twee keer per jaar gratis grof vuil kunnen aanbieden bij de milieuparken en gaan we een aantal wegen infrastructuureel en/of ten aanzien van gebruiksmogelijkheden aanpassen.

Wat willen we bereiken?

- Een openbare ruimte met goede kwaliteitsbeleving
- Een integrale (her)inrichting passend bij de diverse actuele opgaves
- Goede bereikbaarheid en verkeersveiligheid
- Een gezonde en veilige leefomgeving met ruimte voor bedrijfsmatige ontwikkelingen
- Afvalstromen die passen bij behoeften

\ Veiligheid en handhaving

Waar hebben we het over?

In het verleden hebben we gezien dat criminaliteit, overlast en ondermijning in alle mogelijke vormen voorkomen in Voerendaal. Voor de aanpak van een (klein) deel van deze illegale activiteiten staat de gemeente zelf aan de lat, waarbij het uitgangspunt is om aan de voorkant deze activiteiten te voorkomen of te verhinderen. We zien dat er een steeds grotere vraag naar samenwerking ontstaat op het gebied van veiligheid. De opgaven en problemen stoppen niet bij de gemeentegrens. Naast openbare orde, ondermijning en criminaliteit gaat het ook om sociale veiligheid en zelfredzaamheid. Een goede afstemming en inzet op deze aandachtsgebieden en integratie bij andere (sociale en fysieke) aanpakken is van groot belang.

Op het gebied van ondermijning en criminaliteit zetten we de bestuurlijke en integrale aanpak onverminderd voort. Dat doen we samen met de veiligheidspartners en (andere) overheidsdiensten. Waar we nieuwe methoden kunnen implementeren, bijvoorbeeld op het gebied van BIBOB, informatieverdeling en APV (juridisch instrumentarium), gaan we daar actief mee aan de slag.

Ten aanzien van openbare orde en veiligheid continueren we de samenwerking binnen SVBBL- en Parkstad-verband. Hiermee creëren en delen we kennis en zorgen we voor eenduidigheid en robuustheid in de aanpak van (actuele) thema's. We ondersteunen ook de lobby voor meer capaciteit in het veiligheidsdomein bij nationale en lokale diensten.

Voor wat betreft handhaving zetten we de gestarte lijn door met de verbrede inzet van onze BOA's. Hierbij hebben we niet alleen aandacht voor de lokale overlast op het gebied van bijvoorbeeld parkeren en horecacontroles, maar plegen we nadrukkelijk ook inzet in het buitengebied. Hiermee willen we dumpingen en stroperij tegengaan en willen we belangrijke flora- en fauna-elementen beschermen. Ons handhavingsbeleid geven we zo vorm dat we ook daadwerkelijk kunnen handhaven op de gebieden waar we moeten en willen handhaven: dit vraagt prioritering en realisme.

Wat willen we bereiken?

- Een (sociaal) veilige gemeente
- Continueren van adequaat toezicht en handhaving
- Verdere versterking van (regionale) samenwerking en kennis/informatiedeling

\ Regionale en intergemeentelijke samenwerking

~

Waar hebben we het over?

Op vrijwel alle beleidsterreinen en dossiers vindt er samenwerking plaats met collega-overheden. Van subsidietoekenning, interbestuurlijk toezicht, geharmoniseerd beleid tot operationele integratie in een verbonden partij: Voerendaal is onlosmakelijk verbonden met haar omgeving, net zoals onze inwoners die gemeentegrensoverschrijdend recreëren, inkopen doen en werken. We geloven erin dat deze verbondenheid en samenwerking leiden tot gunstige effecten voor onze inwoners.

De komende periode zetten we in op het dichtbij houden van de buurgemeenten (in Parkstad en het Heuvelland) én het versterken van de samenwerking op regionale schaal. Onze inzet richt zich primair op de regio Parkstad: dit doen we binnen de GR Stadsregio en in andere samenwerkingsverbanden die in deze regio zijn opgebouwd. Daar waar vraagstukken vragen om andere schaalniveaus wordt meegeschakeld, bijvoorbeeld naar het Middengebied of op Zuid-Limburgs niveau waarbij we waar mogelijk gebruik zullen maken van de slagkracht van Parkstad.

We zien dat de regionale opgave groeit en dat tegelijkertijd de opgave groter is dan hetgeen een enkele gemeente kan dragen. Vanuit die blik werken we regionaal aan robuustheid om de uitvoering te kunnen (blijven) vormgeven. Langs de lijnen van uitvoeringskracht, kwaliteit en netwerk zetten we het ingezette traject voort. Het intensiveren van regionale ambtelijke én bestuurlijke contacten is daarbij noodzakelijk om lokale én regionale projecten / opgaven / vraagstukken te ondersteunen (kennis, kunde, financieel).

Met onze collega-overheden (inclusief buurgemeenten) wisselen we periodiek kennis uit en versterken we onze relaties: daarmee leggen we de basis om elkaar op het gebied van kwetsbaarheid te ondersteunen, waar dat mogelijk is. Het inzetten op mogelijkheden om de robuustheid van onze organisatie te versterken wordt hierin onderzocht. Zo lang als het voor onze inwoners en bedrijven het beste is, houden wij vast aan de bestuurlijke zelfstandigheid van Voerendaal en maakt herindeling geen onderdeel uit van de verkenningen.

Op landelijk niveau nemen wij deel aan het netwerk K80; een netwerk van gemeenten dat zich kenmerkt door de inzet op en voor 'de kracht van klein'. Hiermee zijn wij onderdeel van lobby en netwerken met het Rijk en bijvoorbeeld de VNG vanuit onze eigen kernkwaliteiten als kleine en landelijke gemeente om ook de gevolgen van nationaal beleid vanuit dit perspectief onder de aandacht te kunnen brengen en onderling kennis en ervaringen uit te wisselen.

Waar het leidt tot efficiency of effectiviteitsvoordelen wegen wij of verlengde dienstverlening waardevol is. Ten aanzien van onze bestaande verlengde dienstverlening (met name de verbonden partijen) continueren we onze deelname aan Samen Grip Op Verbonden Partijen: hier willen we langdurige afspraken maken over prestaties, bekostiging en democratische controle. Om dit te bespoedigen wordt onderzocht of een gezamenlijke Nota Verbonden Partijen tot de mogelijkheden behoort om meer aan de voorkant van de ontwikkeling te komen.

Wat willen we bereiken?

- Krachtenbundeling in regionale opgaven en aanpakken
- Bestuurlijke nabijheid
- Sterke overheidsorganisatie(s)

Voortzetten van bestaande en verkennen van nieuwe regionale samenwerking gezien de uitdagingen waarvoor gemeenten zich gesteld zien. Enerzijds door de mondiale, nationale en regionale opgaven en crisissen en anderzijds gezien de aanhoudende doordecentralisaties/taken/opdrachten vanuit de rijksoverheid in combinatie met de onduidelijkheid over financiële ontwikkelingen in de komende periode.

\ Bestuur, dienstverlening en financiën

Waar hebben we het over?

Als gemeente Voerendaal willen we midden in de maatschappij staan. We zijn ons ervan bewust dat de rol van eerste, lokale, overheid meerdere dimensies kent. Deze dimensies maken dat we als gemeente verschillende rollen en verantwoordelijkheden hebben en aannemen. Soms zijn we handhaver, soms verlenen we diensten, soms zijn we uitvoerder (van rijksbeleid) en soms faciliteren we onze gemeenschappen en hun inwoners in hun ontwikkeling. Steeds vaker werken we samen aan gezamenlijke doelen en soms hoeven we alleen toe te kijken en trots te zijn.

In deze bestuursperiode willen we meer dan ooit te voren in verbinding zijn met onze gemeenschappen, ondernemers, maatschappelijke partners en inwoners: telkens vanuit een passende rol en verantwoordelijkheid zijn we in contact met hen om gezamenlijk vorm te geven aan de ambities en uitdagingen van vandaag en morgen.

Om dit te realiseren, verdiepen we onze besturingsfilosofie (besturen mede in relatie tot burgerparticipatie, (overheids-)communicatie en gemeenschapsontwikkeling) en ons dienstverleningsconcept (kwalitatief en kwantitatief). Dit alles nemen we ook mee in een perspectief voor Voerendaal, dat zal gaan fungeren als lange termijn visie.

Een belangrijk aspect om de verbinding met en tussen inwoners te versterken, is het verder vormgeven aan burgerparticipatie. De ervaring leert dat burgerparticipatie in de praktijk kaders vraagt. In de nieuwe bestuursperiode willen we nog beter inzetten op dit thema en goede verbindingen leggen tussen samenleving, bestuur en organisatie. In de eerste plaats om beter aan te sluiten op behoeften, maar ook voor het vergroten van draagvlak voor besluiten en beleid en het wederzijds vertrouwen.

Verkennen van de mogelijkheden om een langjarig perspectief voor de gemeente Voerendaal (waar willen wij over 10 jaar staan) uit te werken.

Verdere uitwerking en realisatie van projecten (o.a. Open Club Klimmen, MEA Ransdaal, Hart van Ubachsberg, STRIP 2.0), met realisme v.w.b. de termijn van uitvoering en de financiële kaders.

In onze gemeente is net als in andere gemeenten de druk hoog; enerzijds door de toenemende taken die op gemeenten afkomen via de decentralisaties en de toenemende complexiteit ervan, anderzijds door de krappe arbeidsmarkt. Ook heeft de onzekere situatie als gevolg van de ontwikkelingen van de ambtelijke organisatie in de voorgaande raadsperiode haar sporen achtergelaten. In 2021 is onze ambtelijke organisatie daarom een ontwikkeltraject gestart. Met dit ontwikkeltraject wordt verder vormgegeven aan een vitale en verbonden organisatie. We kiezen ervoor om te investeren in de organisatie en haar medewerkers en (regionaal) te (blijven) verkennen waar samenwerking leidt tot vermindering van kwetsbaarheid.

Onze financiële positie houden we gezond en een sluitende meerjarenbegroting is hierbij het uitgangspunt. Het geld volgt op beleid: we realiseren ons hierbij dat we, net als alle gemeenten, voor een groot deel van onze financiële middelen afhankelijk zijn van de Rijksoverheid. De verwachtingen zijn dat hierin de komende jaren fluctuaties zullen ontstaan, de effecten hiervan in positieve of negatieve zin zijn vooralsnog niet in te schatten. De lastendruk voor onze inwoners en ondernemers is hierbij een constant punt van aandacht. De komende periode willen wij dan ook inzetten op een minimale stijging van de lasten, waarbij een nullijn voor de OZB van niet-woningen en een stijging van 3% (of zoveel minder als mogelijk) van de OZB voor woningen het kader is.

Het actief werven van derden middelen zetten we voort om zo meer mogelijk te maken voor Voerendaal. Ook kan het nodig zijn om oud beleid te heroverwegen of binnen programma's opnieuw te prioriteren om ruimte te maken voor nieuw beleid.

De formele en informele communicatie tussen raad en college vraagt om een verbeteringslag. Hiertoe is door de raad een opdracht gegeven aan de griffier en burgemeester om te onderzoeken of er een optimalisatie mogelijk is in de raadsproces, voor zowel besluitvorming als informatievoorziening. Vooruitlopend op eventuele wijzigingen in de raadsproces bieden we gelegenheid tot periodieke informele bijeenkomsten tussen college en raad. Daarnaast wordt gekeken naar de mogelijkheden die de P&C-cyclus biedt om hier ook aan bij te dragen; mogelijkheden hiertoe zijn het werken met een kadernota, collegeprogramma en nieuwe vormen van (directere) informatievoorziening. Tevens wordt veranderende wet- en regelgeving onder andere rond rechtmatigheid hierin meegenomen.

Wat willen we bereiken?

- College en raad staan midden in de samenleving
- Transparante en eenduidige communicatie met en naar inwoners
- Toekomstbestendige ambtelijke organisatie
- Behouden gezonde financiële positie
- Goede verbinding tussen raad en college

Transparante en eenduidige communicatie met en naar onze inwoners.

\ Portefeuilleverdeling

<i>Ruud Braun (1 fte)</i>	<i>Harry Coenen (0,75 fte)</i>	<i>Guillaume Delsing (0,5 fte)</i>	<i>Pierre Verbraak (0,7 fte)</i>	<i>Wil Houben</i>
<i>1^e loco</i>	<i>2^e loco</i>	<i>3^e loco</i>	<i>4^e loco</i>	<i>Burgemeester</i>
Volkshuisvesting, woningbouw en herstructurering	Jeugd	Toerisme/economie/recreatie	Klimaat (mitigatie en adaptatie)	Algemene coördinatie
Grondgebiedzaken	WMO	Accommodaties	Landschap en milieu (incl. water, landbouw, natuur en stikstof)	Openbare Orde en Veiligheid
Ruimtelijke Ordening en vergunningen	Gezondheidszorg	Burgerparticipatie	Infrastructuur/mobiliteit	Communicatie en branding
Duurzaamheid en circulariteit	Onderwijs	Erfgoed	Openbare ruimte	Toezicht en Handhaving
Personeel en Organisatie-ontwikkeling – extern	Arbeidsmarkt en participatie		Strategisch Investerings-programma (STRIP)	Personeel en Organisatie-ontwikkeling – intern
Financiën	Verenigingen			Bedrijfsvoering
Open Club Klimmen				Regionale Samenwerking
				Leefbaarheid (incl. corona herstelfonds)

\ Lijst van afkortingen / verklarende begrippen

~

APV	Algemene Plaatselijke Verordening	MFA	Multifunctionele Accommodatie
BIBOB	Bevordering integriteitsbeoordelingen door het openbaar bestuur	OCK	Open Club Klimmen
BOA	Buitengewoon opsporingsambtenaar	PALET	Parkstad Limburg Energie Transitie
GR	Gemeenschappelijke Regeling	RES	Regionale Energie Strategie
IVOR	Integrale visie openbare ruimte	RUD	Regionale UitvoeringsDienst
JENS	Samenwerkingsverband voor basishulp Jeugd	SGOVP	Samen Grip op Verbonden Partijen
JOGG	Jongeren op gezond gewicht oorspronkelijke afkorting, nu begrip rond leefstijl verbetering jongeren	STRIP	Strategisch Investeringsprogramma
		SVBBL	Simpelveld-Voerendaal-Brunssum-Beekdaelen-Landgraaf
		TWh	Terawattuur
		WSP	Werkgeversservicepunt

Samen bouwen aan een sterk Voerendaal

Democraten Voerendaal • CDA • PvdA

Juli 2022